

EFFECTIVENESS OF ONLINE LEARNING ON HEALTH CARE IN BULGARIA⁸

Assoc. Prof. Galya Georgieva-Tsaneva, PhD

Institute of Robotics,

Bulgarian Academy of Sciences

Phone: 0878 111 283

E-mail: galitsaneva@abv.bg

Prof. Ivanichka Serbezova, PhD

Department of Health care,

“Angel Kanchev” University of Ruse

Phone: +359 88 7082800

E-mail: iserbezova@uni-ruse.bg

Abstract: The report examines the application, methods and trends in online healthcare education in Bulgaria. Attention is paid to new, effective, modern methods for increasing the quality of online education. The extent to which online learning can replace proven traditional learning is debated. The article presents the results of a study on online education, conducted in April 2021 in a number of universities in Bulgaria, which train in the professional field of Health Care, specialty Nurse and Midwife. The results of the conducted survey among the trained students can serve to improve both online and face-to-face training through the use of innovative tools in health care education in Bulgaria. In both types of training, additional educational resources recommended by respondents can be included. The creation of new web-based educational resources (video materials, serious games, virtual simulations, video presentations, webinars, etc.) can supplement the traditional methods of training students in the professional direction "Health care", specialties Nurse and midwife in Bulgaria.

Keywords: Quality of Education, Online Education, Health Education, Nurses and Midwives

JEL Codes: I23

ВЪВЕДЕНИЕ

Днес преподавателите са изправени пред редица предизвикателства, продиктувани от бързото развитие на технологиите, израстването на съвършено ново поколение студенти, и динамично променящата се световна здравна ситуация. Последните две години промениха представите ни за предоставяне на образование, здравни грижи и услуги. Това доведе до повишаване на изискванията към академичните преподаватели и в направление здравни грижи. Към класическото присъствено обучение, което залага на традиционни педагогически методи и средства се добавя дистанционното онлайн обучение. Преминването към онлайн обучение се базира на използване на интернет технологии, които могат да предоставят широк спектър от иновативни решения, подобряващи знанията и квалификацията на бъдещите специалисти по здравни грижи.

Същевременно електронното обучение се съпровожда от решения за негово внедряване, стратегии за оценка на неговата ефективност и потенциал за развитие,

Електронното обучение по определение е компютърно подпомагано обучение. Днес то вече е и онлайн обучение - уеб базирано обучение или интернет базирано обучение (световната мрежа се превръща в интегрираща технология). Онлайн обучението предоставя текст, графики, аудио, видео, анимация – така обучението днес се превръща в мултимедийно обучение.

⁸ Докладът е представен на 28 октомври 2022 г. с оригинално заглавие на български език: ЕФЕКТИВНОСТ НА ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЕТО ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ В БЪЛГАРИЯ

Дистанционното обучение е стратегия на обучение, при което се осъществява взаимодействие между студенти и преподаватели от разстояние (Йотовска, Асенова, Нечева, 2020).

Онлайн обучението е обучение при което се използва уеб мрежата като канал за предаване на знания от преподавателите към обучаемите. То предполага включване в обучението на разнообразни цифровизирани материали и приложения (Association of American Medical Colleges, 2007).

Онлайн обучението се провежда чрез уеб базирана технология и дава възможност както за синхронно предаване на знания, така и за асинхронно преподаване (при него преподаването и ученето не се случват едновременно (Moorle, M., Keasley, G., 2011)). Възможността за асинхронност при онлайн обучението дава предимството на студентите да се обучават в удобно за тях време и място, което допълнително увеличава неговите предимства.

Прилагането на иновативни образователни технологии има важна роля за постигане на ефективни, дълготрайни, задълбочени знания на обучаемите (Saffari, Z., Takmil, F., Arabzadeh, R., 2014).

ИЗЛОЖЕНИЕ

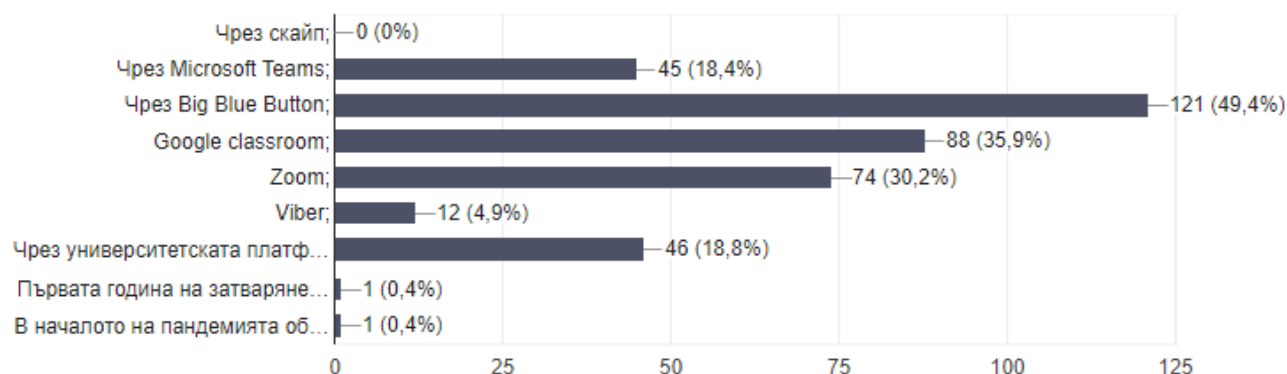
Изследването за проучване на онлайн обучението у нас (проведено от март 2020 до април 2021 г.) сред студентите от професионално направление „Здравни грижи“ в България е направено на доброволен принцип чрез онлайн анкета. Отговорилите респонденти са 245 на брой.

Анкетата съдържа 15 въпроса, включващи изследване на мнението на респондентите за начина и средствата, с които се е провело онлайн обучението, предимства и недостатъци на този тип обучение, препоръки за подобряване на онлайн обучението и други.

Въпросът „Как се проведе Вашето онлайн обучение?“ (фиг. 1) показва, че онлайн обучението според респондентите се е провело предимно през Big Blue Button – 49.4%, през Zoom – 30.3%, през университетска платформа – 18.8%. Част от студентите не харесват, че се губи време при настройките по техниката, докато тръгне използваната платформа. В началото на пандемията много от задачите си студентите са получавали по майл, което е ги е затруднявало и им е отнемало време. По късно учебният процес се е нормализирал.

Как се проведе Вашето онлайн обучение?

245 отговора

Фиг. 1. Изследване на използваните платформи при онлайн обучението

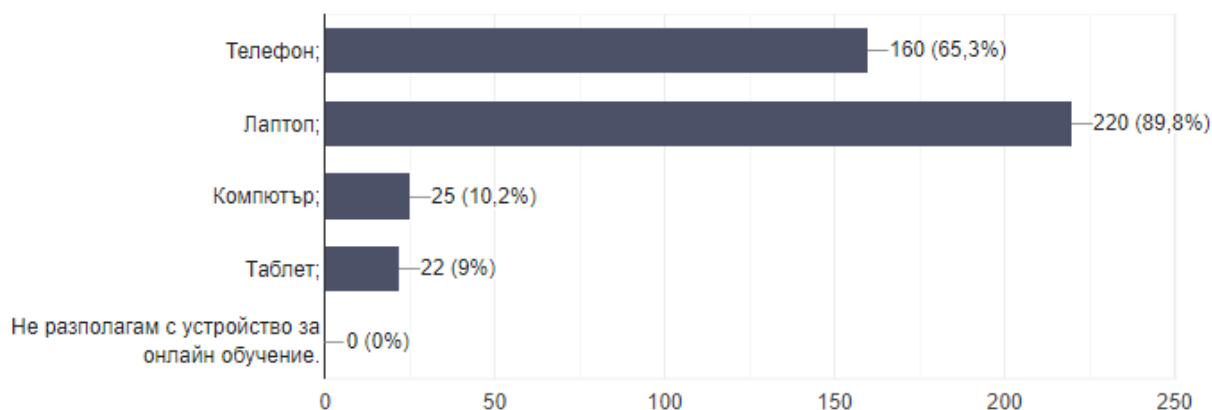
Фигура 2. показва използваните устройства при онлайн обучението. Най-често респондентите са провеждали своето онлайн обучение през лаптоп (89.8%) и телефон (65.3%).

Фигура 3 показва средствата чрез които се е осъществявала връзката между преподаватели и студенти по време на онлайн обучението. Предпочитан начин за изпращане

на материали, тестове, задачи са били съобщения през mail (62.9%). Това особено подчертано е било в началото на онлайн обучението. По късно се добавя и взаимодействие през Google Classroom (36.7%), Viber (37.1%) класическият начин чрез телефон (35.5%).

С какво устройство разполагате за своето онлайн обучение?

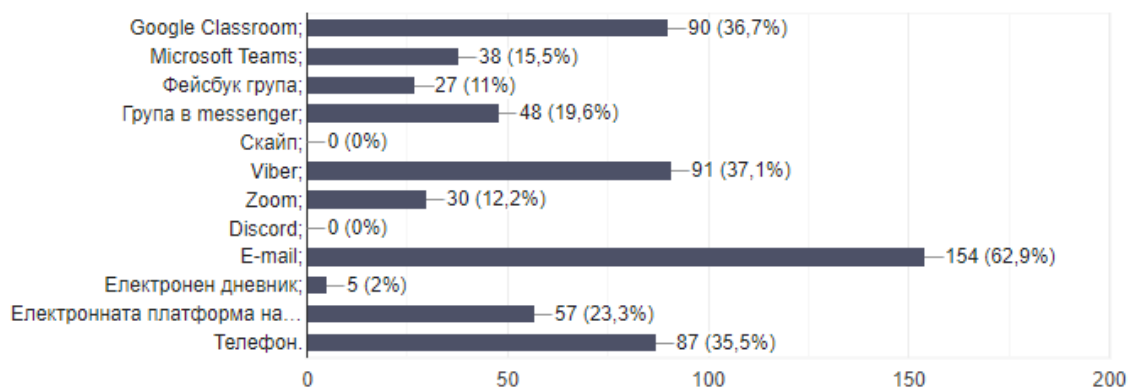
245 отговора

Фиг. 2. Изследване на използваните устройства при онлайн обучението

Какви средства за връзка с преподавателите ви бяха полезни по време на онлайн обучението?

245 отговора

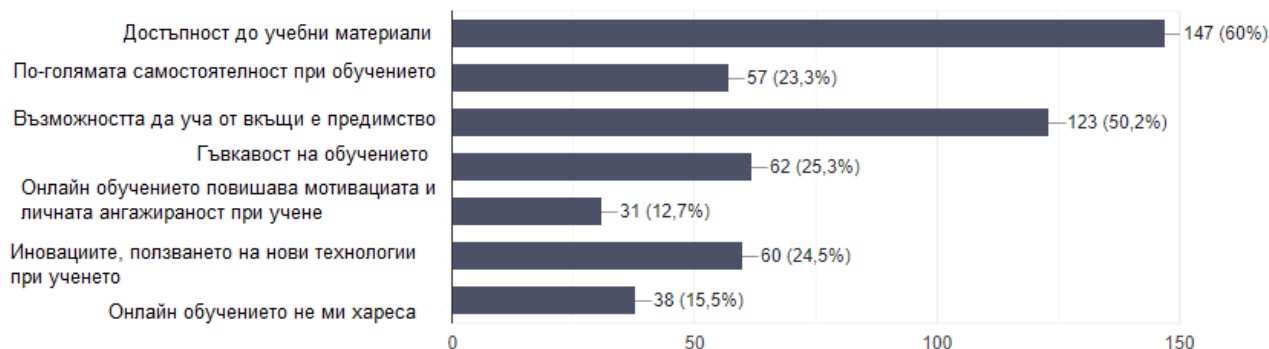
Фиг. 3. Изследване на използваните устройства при онлайн обучението

Проучване на това, което студентите харесват най-много в онлайн обучението е представено на фиг. 4. Въпросът позволява да бъдат избрани няколко отговора. Според 60,5% от респондентите най-голямото предимство на онлайн обучението е създадената възможност за достъпност до учебни материали (платформи, онлайн ресурси, презентации, видео материали и др.). Това показва, желанието на студентите да използват уеб образователни ресурси. Такава възможност може да им се предостави и при традиционното реално обучение, като това ще доведе до повишаване на качеството му. Възможност за учене от дома е от съществено значение за 123 участници, което е повече от половината от анкетираните. Респондентите посочват предимства на по-голямата независимост и гъвкавост в ученето и способност за използване на съвременни технологии.

Проучването за недостатъците на онлайн обучението според студентите е представено на фиг. 5. Въпросът позволява да се изберат няколко отговора. Според респондентите, най-големите недостатъци са: липсата на пряк контакт с техните учители (според 61,7%); липсата на истинска болнична среда, в която да се развиват умения за извършване на манипулации (според 56,8%); при обучение в медицински специалности за здравеопазването, истинското обучение е необходимо и много важно (според 53,5%); липсата на ежедневен пряк контакт със състуденти е от съществено значение за 51% от анкетираните.

Какво Ви хареса най-много при онлайн обучението?

245 отговора

Фиг. 4. Изследване на предимствата на онлайн обучението

Какво не Ви хареса при онлайн обучението?

245 отговора

Фиг. 5. Изследване на недостатъците на онлайн обучението

Дори да е добре предварително обмислено и подготвено, всяко ново обучение търпи промени, които имат за цел адаптиране към нуждите на потребителите си. Представените резултати показват, че опита натрупан в първите месеци след наложилите се бърз преход към онлайн обучение, довежда до приспособяване на преподаватели и студенти към този нетрадиционен метод на обучение.

Проведеното изследване сред студентите от професионално направление „Здравни грижи“ показва, че много от слабостите в началото на онлайн обучението са отстранени след първите няколко месеца и се е постигнала добра ефективност на образованието на студентите в онлайн среда. Онлайн обучението може постепенно да се интегрира и да се разработят стратегии за смесено обучение на студентите. Резултатите от това изследване може да

послужат за подобряване на начина на провеждане на онлайн обучението в университетите, подготвящи медицински кадри в нашата страна.

Реализираното изследване дава посока за нови образователни средства и решения за постигане на по-добра ефективност на обучителния процес. За повишаване качеството на медицинското образование могат да бъдат от полза иновативни решения като използване на компютърни базирани програми, симулиращи реални клинични сценарии; провеждане на преглед на виртуални пациенти, поставяне на диагноза, вземане на терапевтични решения. Подходящи са виртуални модели за симулиране на грижи за пациента, симулиране на среди за обучение.

ИЗВОДИ

Онлайн обучението в професионално направление „Здравни грижи“ днес използва иновативните средства на информационните и комуникационните технологии за предаване знания от разстояние. Проведеното изследване сред студентите от това професионално направление показва, че преподаването и придобиване на практически професионални умения и навици не може да бъде напълно заменено от онлайн обучение. Същото, обаче може да се използва като много ценно допълващо и подкрепящо обучение, в което да се вградят дигитализирани ресурси, видеоуроци, симулации и други с цел обединяване и допълване на теоретичните знания, и подобряване на практическите умения на студентите посредством уеб базирано обучение на методите и последователността при изпълнение на реални манипулации в изкуствена среда. Днес в уеб пространството са достъпни множество дигитализирани учебни ресурси, цифрови библиотеки и бази от данни със здравни и медицински материали, резултати от изследвания, лекции и редица други.

Навлизането на онлайн обучението в образованието поставя пред преподавателите допълнителни изисквания към повишаване на техните компютърни и уеб компетентности. Отличното владение на иновативните съвременни технологии от преподаватели и студенти е необходимо условие за повишаване качеството на медицинското образование днес и в близкото бъдеще.

REFERENCES

Association of American Medical Colleges (2007). Effective Use of Educational Technology in Medical Education Colloquium on Educational Technology: Recommendations and Guidelines for Medical Educators. URL: https://store.aamc.org/downloadable/download/sample/sample_id/111/

Yotovska, K., Asenova, A., Nacheva, V. (2020). Quality of e-distance learning in the context of the COVID-19 pandemic (results from a survey of teachers' opinions). Science & Technologies, Volume X, 2020, Number 7: EDUCATION. (*Оригинално заглавие:* Йотовска, К., Асенова, А., Начева, В. (2020). Качество на електронното дистанционно обучение в условия на пандемията от COVID-19 (резултати от проучване мнението на учители). Science & Technologies, Volume X, 2020, Number 7: EDUCATION.) URL: https://www.researchgate.net/publication/345158772_KACESTVO_NA_ELEKTRONNOTO_DISTANCIONNO_OBUCENIE_V_USLOVIA_NA_PANDEMIATA_OT_COVID-19_REZULTATI_OT_PROUCVANE_MNENIETO_NA_UCITELI_Science_Technologies_14_Volume_X_2020_Number_7_EDUCATION (Accessed on 26.08.2022).

Moorle, M., Kearsley, G. 2011. Distance education: A systems view of online learning. (What's New in Education). URL: <https://www.amazon.com/Distance-Education-Systems-Online-Learning/dp/1111520992>

Saffari, Z., Takmil, F., Arabzadeh, R. (2014). The role of educational technology in medical education. Journal of Advances in Medical Education & Professionalism. Vol 2, No 4.